

Zaaknummer : 01065154
Ons Kenmerk : ODH829846
Datum : 24-01-2024

Beschikking

Wet natuurbescherming - Natura 2000-gebieden

Onderwerp

Op 13 maart 2023 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het renoveren van het Binnenhof te Den Haag.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Voor deze procedure geldt op grond van het overgangsrecht uit de Aanvullingswet natuur Omgevingswet nog het oude recht, in dit geval de Wet natuurbescherming.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde vergunning te **verlenen**;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze vergunning;
- III. de aanvraag en de aanvullende gegevens van 7 april 2023, 26 april 2023, 4 juli 2023, 12 december 2023 en 12 januari 2024 onderdeel te laten zijn van deze vergunning
- IV. dat de vergunning en de hieraan verbonden voorschriften voor de renovatie van het Binnenhof geldig is tot en met 31 december 2028.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage:

1. AERIUS-projecteffectberekening van de realisatiefase van 20 november 2023 met kenmerk S6MytgtE45Eg (ODH908232).

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. Wijzigingen van de activiteit waarvoor de vergunning is verleend dienen terstond schriftelijk te worden gemeld. Deze melding dient te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Haaglanden, Afdeling Toetsing en Vergunningverlening Milieu, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mail: vergunningen@odh.nl.
2. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden en eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering schriftelijk te melden.
 - b. uiterlijk één week na het beëindigen van de werkzaamheden hiervan schriftelijk kennis te geven.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Natura 2000'.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 13 maart 2023 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het renoveren van het Binnenhof te Den Haag.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Notitie 'Algemene toelichting', Rijksvastgoedbedrijf, 13 maart 2023 (ODH635257);
- Rapport 'Ecologische beoordeling stikstof renovatie Binnenhof, Den Haag', Waardenburg Ecology, 22-432, 13 februari 2023 (vervallen) (ODH635258);
- Notitie 'Stikstofdepositie renovatie Binnenhof', Royal HaskoningDHV, BF7965-MI-FN-230131-1604, 13 februari 2023 (vervallen) (ODH635259);
- AERIUS-projecteffectberekening van de realisatiefase van 1 februari 2023 met kenmerk RsRKqAhxVg4C (vervallen) (ODH639949).

Procedure

De uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is toegepast op deze aanvraag.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is de procedure op 27 maart 2023 opgeschort en is verzocht om aanvullende gegevens.

Op 7 april 2023, 26 april 2023, en 14 juli 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Samenvatting opgave aannemers Binnenhof, Royal HaskoningDHV (ODH662234);
- Emissies overzicht Binnenhof, Royal HaskoningDHV (ODH662236);
- Notitie 'Onderbouwing wegverkeer stikstofdepositieonderzoek Binnenhof', Royal HaskoningDHV, BF7965-IB-ME-230504-1151, 5 mei 2023 (ODH691199);
- AERIUS-projecteffectberekening van de realisatiefase van 12 juli 2023 met kenmerk RR34SnNkzMEK (ODH758003);
- Overzicht mobiele werktuigen en toelichting genomen maatregelen;
- Rapport 'Passende beoordeling stikstof renovatie Binnenhof, Den Haag', Waardenburg Ecology, 22-432, 13 juli 2023 (ODH758010);
- Notitie 'Stikstofdepositie renovatie Binnenhof', Royal HaskoningDHV, BF7965-MI-FN-230131-1604, 12 juli 2023 (ODH758018).

De procedure is op 14 juli 2023 hervat.

Op 12 december 2023 en 12 januari 2024 hebben wij de volgende documenten ontvangen:

AERIUS berekening realisatiefase van 20 november 2023 met kenmerk S6MytgtE45Eg (ODH908232) en Rapport 'Passende beoordeling stikstof renovatie Binnenhof, Den Haag', Waardenburg Ecology, 22-432, 12 januari 2024. Deze versie vervangt het gelijknamige rapport van 13 juli 2023 (ODH939021).

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Instemming

De gevraagde activiteit kan nadelige gevolgen hebben voor een Natura 2000-gebied dat gedeeltelijk in de provincie Noord-Holland is gelegen. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 1.3 van de Wnb is dit besluit tot stand gekomen in overeenstemming met bovengenoemde provincie.

Zienswijzen

De ontwerpbeschikking heeft ter inzage gelegen van 4 oktober 2023 tot en met 14 november 2023. Naar aanleiding hiervan zijn de volgende zienswijzen binnen de termijn ingebracht:

Zienswijze ODH875593

Kort samengevat ziet de zienswijze, voor zover betrekking hebbende op de ontwerpbeschikking Wnb op het volgende:

- A. De indiener van de zienswijze geeft aan dat hij de ontwerpbeschikking Wet natuurbescherming niet heeft kunnen inzien omdat de gemeente de mogelijkheid van inzage niet heeft gegeven.
- B. Daarnaast geeft de indiener van de zienswijze aan dat de omstandigheden sinds indiening van de aanvraag waarschijnlijk anders zijn geworden. Het milieu en de bewoners op het Plein zullen onherstelbare schade oplopen als gevolg van het project als gevolg van fijnstof en stikstof emissies.
- C. De indiener van de zienswijze neemt aan dat de situatie van vleermuizen in de ontwerpbeschikking Wet natuurbescherming moet worden meegenomen.
- D. De bouwwerkzaamheden kunnen niet geheel elektrisch plaatsvinden waardoor er NOx uitstoot in natuurgebieden kan neerslaan.

Voor zover de zienswijze ziet op andere onderdelen dan de beoordeling ten aanzien van de Wet natuurbescherming kunnen wij geen uitspraken doen. Daarvoor zijn de daartoe bevoegde gezagen aanspreekpunt.

Over deze zienswijze(n) merken wij het volgende op:

Ad A Het ontwerpbesluit heeft van 4 oktober 2023 tot en met 14 november 2023 ter inzage gelegen. De indiener van de zienwijze heeft blijkens de zienswijze, de tekst van de publicatie ontvangen. In de publicatie is opgenomen dat voor het inzien van de relevante documenten contact kan worden opgenomen met het gemeentelijk informatiecentrum. Daarnaast is aangegeven dat voor nadere inlichtingen en/of (fysieke) ter inzagelegging van de ontwerpbeschikking en de relevante documenten contact kan worden opgenomen met de afdeling Toetsing & Vergunningverlening Milieu, e-mailadres: vergunningen@odh.nl. Daarnaast hebben wij via overheid.nl in het Provinciaal Blad kennis gegeven van ons besluit via <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2023-11568.html>. In deze bekendmaking staan ook de relevante documenten met betrekking tot de gevraagde activiteit in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tot slot zijn de ontwerpbeschikking en relevante stukken ook nog direct aan de indiener van de zienswijze verzonden per mail. Hierna is de indiener van de zienswijze op vrijdag 24 november 2023 (na het verloop van de zienswijze termijn) ook nog in de gelegenheid gesteld om zijn zienswijze mondeling toe te lichten.

Kortom, het ontwerpbesluit en de stukken zijn conform de wettelijke bepalingen ter inzage gelegd en hiervan is op correcte wijze kennisgegeven. De indiener van de zienswijze heeft voldoende kennis kunnen nemen van het ontwerpbesluit en de relevante stukken.

Ad B De aanvraag om vergunning in het kader van Wet natuurbescherming is ingediend op 13 maart 2023. In het ontwerpbesluit is op pagina 4 een overzicht van alle relevante documenten behorende bij de aanvraag in het kader van de Wnb opgenomen. Wij zien geen enkele reden om te veronderstellen dat de omstandigheden

anders zijn geworden. Voor zover er actualisaties, zoals bijvoorbeeld de actualisatie van rekeninstrument AERIUS voor het bepalen van stikstofdepositie, hebben plaatsgevonden, zijn die in dit besluit meegenomen.

De beoordeling van de aanvraag in het kader van de Wnb heeft uitsluitend betrekking op verzuring en vermessing als gevolg van stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden en ziet niet op een beoordeling ten aanzien van fijnstof of NOx concentraties in het centrum van Den Haag. De beoordeling van deze aspecten vindt plaats in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor zijn wij niet het bevoegd gezag en dit is dan ook niet meegenomen in onderhavige vergunning.

Ad C De beoordeling van vleermuizen behoort eveneens niet tot de reikwijdte van artikel 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming waar het onderhavige besluit op ziet. Uit ons dossieronderzoek is gebleken dat op 6 juli 2020 in verband met de renovatie van het Binnenhof een ontheffing (zaaknummer 00582628, kenmerk ODH-2020-00085512) in het kader van de Wnb is verleend voor verstoring van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Er is geen enkele indicatie dat deze beoordeling niet correct zou zijn uitgevoerd of zou moeten worden herzien. Daarnaast betreft de afgegeven ontheffing een onherroepelijk besluit met formele rechtskracht.

Ad D In de aanvraag om vergunning zijn de effecten van de renovatie ten aanzien van het aspect stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden onderzocht aan de hand van een AERIUS berekening, een stikstofdepositiesonderzoek en een ecologisch onderzoek. Voor de invoer van gegevens in AERIUS Calculator (het verplichte rekeninstrument voor het bepalen van stikstofdepositie) is gebruik gemaakt van door TNO gepubliceerde datasets voor stikstofdepositiesberekeningen. Uit de overgelegde informatie blijkt dat voor de uitvoering deels gebruik wordt gemaakt van elektrisch materieel en deels met niet elektrisch materieel. Uit de uitgevoerde AERIUS berekening (meest recente, geactualiseerde versie) blijkt dat er sprake is van een stikstofdepositie als gevolg van de renovatie van het Binnenhof. Die bijdrage is in dit besluit nader beoordeeld aan de hand van de in opdracht van de initiatiefnemer uitgevoerde ecologische toets.

Op 24 november 2023 is de indiener van de zienswijze in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze mondeling toe te lichten. Daarbij is aanvullende op de schriftelijke zienswijze nog het volgende aangevoerd:

1. De muur die rondom het bouwterrein wordt geplaatst is mogelijk niet meegenomen in het stikstofdepositiesonderzoek en de AERIUS berekening. Gelet op de schoorsteenwerking zal er naar verwachting een hogere stikstofdepositie optreden dan nu uit de AERIUS-berekeningen blijkt. De hoogte van de meetapparatuur wordt opgehangen halverwege de muur en is derhalve niet correct voor het bepalen van de nulmeting.
2. De elektriciteit wordt opgewekt door kolencentrales, de inzet van elektrisch materiaal betekent derhalve ook een verslechtering voor het milieu/natuur.
3. De renovatie van het Binnenhof is in strijd met de Europese Verordening die geen toename van stikstofdepositie toelaat.
4. Naar verwachting zal de renovatie veel langer duren dan gepland. Dit betekent een grotere impact op natuur en milieu zal optreden dan nu berekend is.

Ad 1: Ten aanzien van deze mondelinge zienswijzen verwijzen wij allereerst naar onze reactie op bovenstaande schriftelijke zienswijzen. Voorts merken wij op dat dit besluit is getoetst aan de vigerende wet- en regelgeving op grond van de Wnb. De muur die rondom het bouwterrein is geplaatst, is meegenomen in de AERIUS-berekening.

Ad 2: De stikstofdepositie die door kolencentrales wordt veroorzaakt, kan niet worden toegerekend aan het aangevraagde project (de verbouwing van het binnenhof). De effecten van het gebruik van de kolencentrales zijn niet meegenomen in onderhavige beoordeling en vallen niet onder de scope van deze vergunning.

Ad 3: Het is ons op basis van de ingediende zienswijze niet duidelijk op welke verordening gedoeld wordt en waarom de vergunning hiermee in strijd zou zijn. Uit de bij de aanvraag aangeleverde gegevens blijkt dat de door het project veroorzaakte tijdelijke depositie geen effect heeft op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden. De aangevraagde vergunning wordt derhalve verleend in overeenstemming met de Wet natuurbescherming en de Habitatrichtlijn.

Ad:4 De vergunning is voor de gevraagde termijn verleend. Een tijdelijke toename van maximaal 0,10 mol/ha/jaar is beoordeeld als een worst-case scenario. Indien de werkzaamheden langer duren dan de termijn waarvoor deze vergunning is verleend, moet opnieuw bekeken en beoordeeld worden wat de effecten zijn van de resterende werkzaamheden.

Wijziging ten opzichte van ontwerpbeschikking

Ten opzichte van de ontwerpbeschikking zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

De passage onder het kopje “Instemming” was in het ontwerpbesluit niet correct weergegeven. Dit is in dit besluit rechtgezet.

Ten opzichte van de ontwerpbeschikking is, in verband met inwerkingtreding van de Omgevingswet, een passage toegevoegd over de toepassing van het overgangsrecht. Dit heeft geen gevolgen voor de in het besluit opgenomen inhoudelijke beoordeling van de aanvraag.

AERIUS Calculator is op 5 oktober 2023 geactualiseerd. Vervolgens is op 3 november 2023 geconstateerd dat bij de actualisatie onjuiste bronkenmerken voor mobiele werktuigen en railverkeer zijn toegepast. Deze fout is op 6 november 2023 gecorrigeerd. Op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Regeling natuurbescherming dienen alle besluiten te worden gebaseerd op de meest recente versie van AERIUS Calculator.

Op 12 december 2023 hebben wij een geactualiseerde AERIUS berekening van de realisatiefase (kenmerk S6MytgtE45Eg van 20 november 2023) ontvangen. Op 12 januari 2024 hebben wij op basis van de geactualiseerde AERIUS berekening het aangepaste rapport ‘Passende beoordeling stikstof renovatie Binnenhof, Den Haag’ (hierna: passende beoordeling), ontvangen. De verwijzingen naar en uitkomsten van de AERIUS-berekening en de passende beoordeling zijn in dit besluit aangepast naar de geactualiseerde versies. De conclusie van het besluit blijft ongewijzigd.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan:

- de artikelen 2.7 tot en met 2.9 van de Wnb;
- de vastgestelde aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000-gebieden zoals vermeld in de AERIUS-berekening van 20 november 2023 met kenmerk S6MytgtE45Eg. De aanwijzingsbesluiten zijn opgenomen in de gebiedendatabase¹ voor deze gebieden;
- de beheerplannen van de Natura 2000-gebieden zoals genoemd in de AERIUS-berekening van 20 november 2023 met kenmerk S6MytgtE45Eg.

¹ <https://www.natura2000.nl/gebieden>

Beoordeling

Aangevraagde activiteit

De initiatiefnemer heeft een aanvraag om vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb ingediend voor het renoveren van het Binnenhof te Den Haag. De initiatiefnemer is voornemens de werkzaamheden zo spoedig mogelijk te starten. De realisatie vindt plaats gedurende meerdere jaren en is eind december 2028 afgerond. Het gerealiseerde wordt daarna voor onbepaalde tijd in gebruik genomen.

Realisatiefase

In de realisatiefase vindt emissie plaats door verkeersbewegingen en door gebruik van mobiele werktuigen. Bij de aanvraag is een AERIUS-berekening van 20 november 2023 met kenmerk S6MytgtE45Eg aangeleverd van de maximale stikstofdepositie op relevante Natura 2000-gebieden ten gevolge van de emissie.

Gebruiksfase

De gebruiksfase zal wat betreft de hoeveelheid stikstofdepositie niet anders zijn dan de huidige situatie. Het project veroorzaakt in de gebruiksfase daarom geen toename van stikstofdepositie. Derhalve is de gebruiksfase in deze beschikking buiten beschouwing gelaten.

Vergunningplicht

Artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb bepaalt dat het verboden is zonder vergunning een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, worden onder significante gevolgen verstaan: een significant negatief effect op de habitattypen of soorten waarvoor een gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden zijn opgenomen in de aanwijzingsbesluiten voor de desbetreffende gebieden.

De beoordeling van de aanvraag heeft uitsluitend betrekking op verzuring en vermesting als gevolg van stikstofdepositie. Overige effecten zoals licht-, trilling- en geluidsverstoring zijn uit te sluiten gezien de afstand tot gebieden.

Voor de beoordeling van de vraag of er sprake is van (significant) negatieve effecten als gevolg van stikstofemissie ten gevolge van het project, is het van belang de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te bepalen. Het gaat daarbij om de stikstofdepositie van alle onlosmakelijk met elkaar verbonden activiteiten die tezamen het project vormen. Bij de beoordeling van het projecteffect mogen ook de onlosmakelijk met het project samenhangende positieve gevolgen (zoals intern salderen) betrokken worden.

Conclusie vergunningplicht

Op basis van de aangeleverde documenten en AERIUS-berekening van de realisatiefase hebben wij vastgesteld dat de gevraagde activiteit vergunningplichtig is op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. De activiteit kan significant negatieve effecten hebben op de Natura 2000-gebieden waarop een effect is berekend in de AERIUS-berekening van 20 november 2023 met kenmerk S6MytgtE45Eg.

Beoordeling aanvraag ten aanzien van stikstofdepositie

In deze beoordeling wordt nader ingegaan op de bijdrage aan stikstofdepositie ten gevolge van het project. Deze deposities volgen uit de AERIUS-berekening van 20 november 2023 met kenmerk S6MytgtE45Eg.

Ontwikkeling achtergronddepositie

Sinds 2018 daalt de achtergronddepositie in de kustgebieden in Zuid-Holland. Dit blijkt ook uit het rapport “Actualisatie AERIUS Calculator en Monitor 2022”, RIVM-briefrapport 2022-0121. De prognose is dat deze daling zal doorzetten in de komende jaren. Dit neemt niet weg dat in grote delen van de duingebieden nog steeds sprake is van een overbelaste situatie waarbij de Achtergronddepositiewaarde (ADW) hoger is dan de Kritische Depositiewaarde (KDW) voor habitattypen.

De renovatie van het Binnenhof geeft een bijdrage aan de stikstofdepositie in zes duingebieden. De kwaliteit van de stikstofgevoelige habitattypen in de duinen hangt nauw samen met de mate van humusvorming, ontkalking en verzuring in relatie tot kleinschalige verstuiving. Stikstof is één van de sleutelfactoren die bepalend is voor de kwaliteit van de voor stikstofgevoelige duinhabitattypen. Daarnaast zijn windverstuiving en begrazing door konijnen van oudsher bepalend voor de kwaliteit. Deze drie factoren bepalen de veerkracht en de kwaliteit van het habitatype. Het betreft sleutelfactoren die onder natuurlijke situaties permanent en langjarig van invloed zijn. In duingebieden is het opstapelen van organisch materiaal op en in de bodem en het daardoor en door uitspoeling van kalk optreden van verzuring een natuurlijk proces. Het is onder natuurlijke omstandigheden een traag proces (decennia) dat in duinen waar plaats is voor winddynamiek extra vertraagd wordt door processen als verstuiving en lokale erosie. Duinhabitattypen zijn voor hun instandhouding dan ook afhankelijk van kleinschalige verstuivingsdynamiek en van begrazing. Van oudsher betreft dit begrazing door konijnen, maar met het instorten van de duinpopulaties is deze rol vanaf het einde van de vorige eeuw overgenomen door het inzetten van (grote) grazers. Vanaf deze periode wordt ook kleinschalige verstuivingsdynamiek gestimuleerd. Met begrazing en herstel van kleinschalige verstuiving treedt herstel van duinhabitattypen op, ook waar nog sprake is van een overbelasting.

Uit de Habitatrictlijn en de Wnb volgt dat de gevolgen van de projectdepositie beoordeeld moeten worden in het licht van de specifieke omstandigheden van het betreffende Natura 2000-gebied. Daarbij moeten de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied worden betrokken. Bepaald dient te worden of sprake kan zijn van een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied.

Passende beoordeling

De initiatiefnemer heeft in de passende beoordeling aangevoerd dat de beoogde activiteit en daaruit resulterende stikstofdepositie geen significant negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden zoals weergegeven in tabel 1. Habitattypen waarbij geen sprake is van een (naderende) overbelasting zijn in dit besluit buiten beschouwing gelaten, omdat op voorhand valt uit te sluiten dat de toename van stikstofdepositie het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype belemmert.

Tabel 1. Maximale stikstofdepositie op (naderend) overbelaste habitats in mol/ha/jaar op Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebied	Projecteffect realisatiefase (mol/ha/jaar)
Meijendel & Berkheide	0,10
Westduinpark & Wapendal	0,07
Solleveld & kapittelduinen	0,04
Kennemerland-Zuid	0,01
Voornes Duin	0,01
Coepelduynen	0,01

De effecten van stikstofdepositie zijn hieronder per Natura-2000 gebied en per habitatype beoordeeld. Per Natura 2000-gebied is steeds eerst de depositietoename per habitatype weergegeven, alsmede het percentage van dat areaal waar de kritische depositiewaarde (KDW) reeds overschreden is. Deze informatie is afkomstig uit de betreffende Natuurdoelanalyse(s) (hierna: NDA of NDA's)² en AERIUS-monitor. Vervolgens is voor ieder habitatype waarop het project een toename van stikstofdepositie veroorzaakt, een specifieke beoordeling

² <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/natuur-landschap/natuurrijk-zuid/natura-2000/>
ODH829846

uitgewerkt op basis van de huidige kwaliteit en omstandigheden of de reeds in uitvoering zijnde beheermaatregelen.

1. Meijndel & Berkheide

In tabel 2 is de maximale depositie per habitattypen voor het Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide weergegeven. De zoekgebieden voor habitattypen zijn in deze tabel niet opgenomen.

Tabel 2. Overbelaste of naderend overbelaste habitattypen in het Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide.

Habitattypen	Projecteffect realisatiefase (mol/ha/jaar)	Oppervlak waarop de KDW overschreden wordt (in %)
H2120, Witte duinen	0,04	0
H2130A, Grijs duinen (kalkrijk)	0,10	15
H2130B, Grijs duinen (kalkarm)	0,10	82
H2160, Duindoornstruwelen	0,06	0
H2180Abe, Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,08	78
H2180Ao, Duinbossen (droog), overig	0,10	77
H2180C, Duinbossen (binnenduinderand)	0,07	4
H2190B, Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,08	0
H2190C, Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,05	29
H3140, Kranswierwateren	0,02	100
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,08	0

H2120, Witte duinen

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitattypen zijn verbetering van kwaliteit en behoud van oppervlakte. Uit de passende beoordeling (pagina 35) blijkt dat de KDW van dit habitattypen op 1% van het oppervlak van het habitattypen wordt overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit is 100% als goed beoordeeld (bron: NDA). Er zijn momenteel geen aanvullende maatregelen nodig om de kwaliteit te verbeteren. Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,04 mol/ha/jaar op het kleine deel van de oppervlakte (naderend) overbelast habitat doet geen afbreuk aan de huidige kwaliteit. Hiermee kan worden uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelen voor habitattypen H2120, Witte duinen.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitattypen H2120, Witte duinen zijn uitgesloten.

H2130A, Grijs duinen (kalkrijk)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitattypen zijn verbetering van de huidige kwaliteit en vergroten van het oppervlak. De KDW van dit habitattypen wordt op circa 15% van het totale oppervlak van het habitattypen overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit is overwegend als goed beoordeeld. Het verbeteren van de kwaliteit is gekoppeld aan ontwikkelingen in de zeereep aangevuld met extra natuurmaatregelen: plaggen, verwijderen van struweel, jonge opslag en exoten, het reactiveren van stuifplekken en intensiveren van maai-beheer en begrazing (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,10 mol/ha/jaar op overbelast habitat doet geen afbreuk aan de effectiviteit van beheer en herstelmaatregelen en de huidige kwaliteit van het habitattypen en heeft daarmee geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van habitattypen H2130A, Grijs duinen (kalkrijk).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitattypen H2130A, Grijs duinen (kalkrijk) zijn uitgesloten.

H2130B, Grijze duinen (kalkarm)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van kwaliteit en vergroten van oppervlakte. De KDW van dit habitatype wordt op het volledige oppervlak van het habitatype overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit van het habitatype is wisselend. De knelpunten zijn voornamelijk een te lage dynamiek en op verschillende plaatsen onvoldoende natuurlijke begrazing door konijnen. Het reguliere beheer bestaat uit begrazing en in mindere mate uit maaien en afvoeren. Aanvullend op het regulier beheer worden in Meijndel aanvullende maatregelen uitgevoerd om geaccumuleerde voedingsstoffen in de bodem (ontstaan door de hoge stikstofdepositie) af te voeren (bron: NDA). De tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,10 mol/ha/jaar doet geen afbreuk aan de effectiviteit van het beheer, de herstelmaatregelen en de huidige kwaliteit van het habitatype. De tijdelijke projectbijdrage heeft daarmee geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstelling van habitatype H2130B, Grijze duinen (kalkarm).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2130B, Grijze duinen (kalkarm) zijn uitgesloten.

H2160, Duindoornstruwelen

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van kwaliteit en behoud van oppervlakte. De KDW van dit habitatype wordt op het volledige oppervlak van het habitatype overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit van het habitatype is in de NDA beoordeeld als matig tot goed. Ook aan de abiotische eisen en functionele omvang wordt voldaan ondanks dat er lokaal sprake is van verzuring (in het middenduin) en te weinig dynamiek. Vermesting door hondenpoep vormt vooral een probleem langs fiets- en wandelpaden.

De tijdelijke projectbijdrage heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstelling van habitatype H2160, Duindoornstruwelen.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2160, Duindoornstruwelen, zijn uitgesloten.

H2180Abe/o Duinbossen (droog), berken-eikenbos / overig

De instandhoudingsdoelstellingen voor deze habitatypen zijn behoud van oppervlakte en kwaliteit. De KDW van habitatype H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos wordt op 78% van het oppervlak van het habitatype overschreden. De KDW voor H2180A Duinbossen (droog), overig wordt op 77% van het totale oppervlak overschreden. Er zijn geen aanwijzingen dat stikstof een knelpunt vormt voor de huidige kwaliteit, ondanks een forse lokale overschrijding van de KDW. Matige kwaliteit komt lokaal voor, vrijwel uitsluitend op locaties waar de KDW niet wordt overschreden (bron: NDA). De kwaliteit van Duinbossen (droog) neemt van nature toe doordat het aantal dikke en dode bomen toeneemt en daarmee structuur en functie als leefgebied voor typische bossoorten vergroot wordt. Hiermee is het uitgesloten dat de tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,10 mol/ha/jaar negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2180Abe/o, Duinbossen (droog), berken-eikenbos / overig.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2180A, Duinbossen (droog), subhabitattypen berken-eikenbos en overig zijn uitgesloten.

H2180C, Duinbossen (binnenduinrand)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van oppervlakte en verbetering van kwaliteit. De KDW van dit habitatype wordt op 29% van het totale oppervlak van het habitatype overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit is als matig tot goed beoordeeld. Knelpunten zijn verdroging en versnippering. De NDA noemt het kappen van naaldbomen, het instellen van begrazing en de aanplant van boszomen. Dit beheer is zowel op korte termijn als richting 2030 in combinatie met het huidige natuurbeheer afdoende om behoud van omvang en

verbetering van kwaliteit te kunnen garanderen. Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,07 mol/ha/jaar ter plaatse van een naderende overschrijding van de KDW, doet geen afbreuk aan de effectiviteit van het beheer. Het is daarmee uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelen van het habitatype H2180C, Duinbossen (binnenduinrand).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2180C, Duinbossen (binnenduinrand) zijn uitgesloten.

H2190B, Vochtige duinvalleien (kalkrijk)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit. Uit de passende beoordeling blijkt dat de KDW voor H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk) nergens wordt overschreden. Als gevolg van een tijdelijke projectbijdrage van 0,08 mol/ha/jaar vindt op 0,02 hectare een naderende overschrijding plaats (zie tabel 5.1 passende beoordeling). Het betreft twee locaties in Meijndel. De kwaliteit van de vegetatie is vrijwel overal goed, evenals de aspecten typische soorten en abiotiek.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2190B, Vochtige Duinvalleien(kalkrijk) zijn uitgesloten.

H2190C, Vochtige duinvalleien (ontkalkt)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van de kwaliteit en uitbreiding van het areaal. De KDW van dit habitatype wordt op 29% van het oppervlak overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit wordt voor 100% van het gebied als goed beoordeeld. Een knelpunt voor dit habitatype is de verspreide ligging. De opgave voor de kwaliteit ligt in uitbreiding van het habitatype. Voor het habitatype zijn (nog) geen maatregelen voor uitbreiding getroffen (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,05 mol/ha/jaar staat dit niet in de weg en zal ook niet leiden tot een verslechtering van de huidige kwaliteit en heeft daarmee ook geen negatieve gevolgen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van habitatype H2190C, Vochtige duinvalleien (ontkalkt).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2190C, Vochtige Duinvalleien(ontkalkt) zijn uitgesloten.

H3140, Kranswierwateren

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van de kwaliteit en behoud van oppervlakte. De KDW van dit habitatype wordt op het volledige gebied overschreden en de vegetatiekundige kwaliteit wordt voor 100% van het gebied als goed beoordeeld. De Kranswierwateren bevinden zich uitsluitend in de infiltratieplassen in Berkheide. De infiltratieplassen worden periodiek geschoond waarbij slib op de bodem wordt verwijderd. Met het verwijderen van slib wordt ook een aanzienlijke hoeveelheid stikstof uit het systeem verwijderd. Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,02 mol/ha/jaar heeft geen effect op de waterkwaliteit en daarmee zijn negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Kranswierwateren uitgesloten.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H3140, Kranswierwateren zijn uitgesloten.

Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen

Van dit leefgebied is uitsluitend de nauwe korfslak aangemerkt als potentieel stikstofgevoelig. De doelstelling voor deze soort is behoud van kwaliteit, omvang van het leefgebied en populatie. De KDW van dit leefgebied wordt op

minder dan 1% overschreden. Het beheerplan is gericht op het behoud van habitat van de nauwe korfslak in vochtige duinvalleien. Het zijn met name de overgangen van duinbos naar struweel en duingrasland, die voor nauwe korfslak van belang zijn. De nauwe korfslak moet meeliften met maatregelen ten behoeve van habitatype Vochtige duinvalleien (bron: beheerplan). Ook het realiseren van meer openheid in het duin door verwijderen van struweel ten gunste van Grijze duinen en Vochtige duinvalleien zal bijdragen aan behoud van habitat van de nauwe korfslak. Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,08 mol/ha/jaar doet geen afbreuk aan de waarborging van de kwaliteit van het leefgebied van de nauwe korfslak. Hiermee zijn negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van LG12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen en daarmee de nauwe korfslak uitgesloten.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen en daarmee de nauwe korfslak zijn uitgesloten.

2. Westduinpark & Wapendal

In tabel 3 is de maximale depositie per habitatype voor het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal weergegeven.

Tabel 3. Overbelaste of naderend overbelaste habitattypen in het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal.

Habitatype	Projecteffect realisatiefase (mol/ha/jaar)	Oppervlak waarop de KDW overschreden wordt (in %)
H2120, Witte duinen	0,04	1
H2130A, Grijze duinen (kalkrijk)	0,06	64
H2130B, Grijze duinen (kalkarm)	0,06	86
H2150, Duinheiden met struikhei	0,05	100
H2160, Duindoornstruwelen	0,05	6
H2180A, Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,06	100
H2180Ao, Duinbossen (droog), overig	0,05	100
H2180C, Duinbossen (binnenduinrand)	0,07	37

H2120, Witte duinen

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van kwaliteit en oppervlak. De KDW van dit habitatype wordt op 1% van het totale oppervlak overschreden. Uit de passende beoordeling blijkt dat de kwaliteit op basis van vegetatie op de locatie waar overschrijding plaatsvindt, onbekend is (bron: NDA). Op basis van satellietfoto's, veldbezoek en GoogleStreetview blijkt dat het habitatype op de overbelaste locaties niet aanwezig is (zie foto's 5.3 en 5.4 in de passende beoordeling).

Een systeemmaatregel voor dit habitatype is natuurlijke ontwikkeling. Proces- en patroonmaatregelen zijn onder andere lokaal dynamisering van zeereep, verwijderen van rimpelroos en exoten (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,04 mol/ha/jaar doet geen afbreuk aan de effectiviteit van de maatregelen om de kwaliteit te verbeteren. Het is daarmee uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype H2120, Witte duinen.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2120, Witte duinen zijn uitgesloten.

H2130A Grijze duinen (kalkrijk)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van de kwaliteit en uitbreiding van het oppervlak. De KDW van dit habitatype wordt op 64% van het totale oppervlak overschreden. De vegetatiekundige

kwaliteit wordt overwegend als goed beoordeeld. Procesmaatregelen voor dit habitatype betreffen maatregelen om de dynamiek te verbeteren en opslag van duindoornstruweel en exoten te verwijderen, kerven in de zeereep, heroriënteren strandlagen, verwijderen van naaldbos en het aanbrengen van stuifschermen (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,06 mol/ha/jaar doet geen afbreuk aan de effectiviteit van beheer en herstelmaatregelen waarmee ook veel stikstof wordt verwijderd. Het is daarmee uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2130A, Grijs duinen (kalkrijk).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2130A, Grijs duinen (kalkrijk) zijn uitgesloten.

H2130B, Grijs duinen (kalkarm)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van kwaliteit en oppervlak. De KDW van dit habitatype wordt op 86% van het totale oppervlak overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit wordt overwegend als matig beoordeeld. Er worden verschillende maatregelen genomen om negatieve effecten op de vegetatie tegen te gaan, zoals het aanleggen van stuifplekken, terugzetten van bosranden, plaggen en aanpassingen in begrazing om negatieve effecten op de vegetatie tegen te gaan. Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,06 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2130B, Grijs duinen (kalkarm).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2130B, Grijs duinen (kalkarm) zijn uitgesloten.

H2150, Duinheiden met struikhei

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van kwaliteit en oppervlakte. De KDW van dit habitatype wordt op het gehele oppervlak overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit wordt als matig beoordeeld. Knelpunten zijn het ontbreken van korstmossen door begrazing, stikstofdepositie en de opslag van exoten. Sinds 2007 wordt de heide 's winters begraaasd door Shetlandpony's. Proces- en patroonmaatregelen zijn het terugzetten van de bosrand en aanpassen van de begrazing (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,06 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype Duinheiden met struikhei.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2150, Duinheiden met struikhei zijn uitgesloten.

H2160, Duindoornstruwelen

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van kwaliteit en behoud van oppervlakte. De KDW van dit habitatype wordt op 6% van het totale oppervlak overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit wordt als goed beoordeeld. Een toegepaste systeemmaatregel is natuurlijke ontwikkeling en een patroonmaatregel betreft het verwijderen van exoten (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,05 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2160, Duindoornstruwelen.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2160, Duindoornstruwelen zijn uitgesloten.

H2180A, Duinbossen (droog), berken-eikenbos / overig

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van kwaliteit en oppervlak. De KDW van deze subhabitattypen wordt overal (naderend) overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit van Duinbossen droog wordt overwegend als goed beoordeeld. Het habitatype komt in kleine oppervlaktes voor in de deelgebieden de 'Oude Duinen' en 'Wapendal'. Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,05 mol/ha/jaar doet niets af aan de instandhouding van de kwaliteit. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van de habitatype H2180A, Duinbossen (droog), berken-eikenbos / overig.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2180A, Duinbossen (droog), berken-eikenbos en overig zijn uitgesloten.

H2180C, Duinbossen (binnenduinrand)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van kwaliteit en behoud van oppervlak. De KDW van dit habitatype wordt op 37% van het totale oppervlak overschreden. De huidige kwaliteit van het habitatype is overwegend matig.. De knelpunten zijn onder andere de aanwezigheid van exoten, gebrek aan open plekken en de recreatieve druk. Een toegepast systeemmaatregel is natuurlijke ontwikkeling, proces- en patroonmaatregelen zijn het verwijderen gebiedsvreemde soorten en creëren van open plekken (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,07 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2180C, Duinbossen (binnenduinrand).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2180C, Duinbossen (binnenduinrand) zijn uitgesloten.

3. Solleveld & Kapittelduinen

In tabel 4 is de maximale depositie per habitatype voor het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen weergegeven. De zoekgebieden voor habitattypen zijn in deze tabel niet opgenomen.

Tabel 4. Overbelaste of naderend overbelaste habitattypen in het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen.

Habitatype	Projecteffect realisatiefase (mol/ha/jaar)	Oppervlak waarop de KDW overschreden wordt (in %)
H2130, Witte duinen	0,01	0
H2130A, Grijs duinen (kalkrijk)	0,02	9
H2130B, Grijs duinen (kalkarm)	0,03	87
H2150, Duinheiden met struikhei	0,04	100
H2160, Duindoornstruwelen	0,01	1
H2180A, Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	100
H2180Abe, Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,03	100
H2180Ao, Duinbossen (droog), overig	0,04	98
H2180C, Duinbossen, binnenduinrand	0,04	72
H2190Aom, Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,01	4
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,01	3

H2120, Witte duinen

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van kwaliteit en behoud van oppervlakte. De KDW van dit habitatype wordt op minder dan 1% van het totale oppervlak overschreden. Uit de passende beoordeling blijkt dat lokaal op 0,2 hectare overbelast oppervlak een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar plaatsvindt. Het betreft enkele locaties ter hoogte van Monster. Voor het zoekgebied Witte duinen geldt dat op 0,03 hectare overbelast oppervlak een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar plaatsvindt.

De kwaliteit van het habitatype is in de NDA niet beoordeeld vanwege het ontbreken van een recente vegetatiekartering. Uit de passende beoordeling blijkt dat op basis van veldwaarnemingen de verwachting is dat de vegetatieve kwaliteit in de oude zeereep is afgenomen door afname van de dynamiek. In de nieuwe zeereep geldt dat de ontwikkeling van dit habitatype nog maar beperkt op gang is gekomen. Om de kwaliteit van Witte duinen te verbeteren en de oppervlakte uit te breiden zijn wordt ingezet op het dynamiseren van de zeereep.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2120, Witte duinen zijn uitgesloten.

H2130A, Grijze duinen (kalkrijk)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van kwaliteit en toename van oppervlak. De KDW van dit habitatype en het zoekgebied worden op respectievelijk 9% van het habitatype en 12% van het zoekgebied overschreden. De kwaliteit van het habitatype is matig en de trend is onbekend. Om de kwaliteit van Grijze duinen (kalkrijk) te verbeteren en de oppervlakte uit te breiden zijn met name in Kappittelduinen maatregelen uitgevoerd. Deze hebben lokaal geleid tot een sterk verhoogde verstuuingsdynamiek. Solleveld wordt begraasd en waar vee geen toegang heeft wordt gemaaid. Voor Grijze duinen (kalkrijk) in Solleveld zijn geen aanvullende instandhoudingsmaatregelen voorzien in de bron: NDA. Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,02 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2130A Grijze duinen (kalkrijk) en het zoekgebied.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2130A, Grijze duinen (kalkrijk) zijn uitgesloten.

H2130B, Grijze duinen (kalkarm)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van kwaliteit en behoud van oppervlak. De KDW van dit habitatype wordt op 87% van het habitatype overschreden en op 53% van het zoekgebied. De kwaliteit van de vegetatie is matig. Om de kwaliteit in stand te houden dan wel te verbeteren wordt vanaf 1993 een groot deel van gebied begraasd. Rond waterwinputten in het waterwingebied en de delen waar het vee geen toegang heeft wordt gemaaid. Kleinschalige verstuuving kan als instandhoudingsmaatregel worden gestimuleerd maar neemt mogelijk ook toe als gevolg van autonome processen. Een tijdelijke projectbijdrage van ten hoogste 0,03 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2130B, Grijze duinen (kalkarm) en het zoekgebied.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2130B, Grijze duinen (kalkarm) en het zoekgebied uitgesloten.

H2150, Duinheiden met struikhei

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van kwaliteit en behoud van oppervlak. De KDW van dit habitatype wordt op het gehele oppervlak overschreden. De kwaliteit van het habitatype is matig tot

goed. Op locaties waar beheer plaatsvindt is de kwaliteit goed, ondanks de overschrijding van de KDW. Lokaal kan de kwaliteit worden verbeterd door het periodiek verwijderen van exoten als Amerikaanse vogelkers, maaien/plaggen van verouderde heidestruiken of periodiek begrazen met schapen (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,03 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2150, Duinheiden met struikhei.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2150, Duinheiden met struikhei, zijn uitgesloten.

H2160, Duindoornstruwelen

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van oppervlakte en kwaliteit. De KDW van dit habitatype wordt op 1% van het totale oppervlak overschreden. Uit de passende beoordeling blijkt dat de kwaliteit van het habitatype ter plaatse van de projectbijdrage als goed beoordeeld is. Op basis van recentere waarnemingen is de kwaliteit van de vegetatie matig. Om het oppervlak van dit habitatype in deelgebied Roomse Duin te verbeteren en daarmee bosrandeffecten te verkleinen kan dit habitatype worden uitgebreid ten koste van H2180C. In de directe omgeving is areaal met goede potenties aanwezig. In aanvulling daarop wordt in de NDA het verwijderen van ruigte genoemd als maatregel. Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,01 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2160, Duindoornstruwelen.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2160, Duindoornstruwelen uitgesloten.

H2180A(be/o) Duinbossen (droog), (berken-eikenbos/overig)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van kwaliteit en behoud van oppervlak. De KDW van H2180A Duinbossen (droog) wordt op 100% van het totale oppervlak overschreden. In totaal vindt op 0,1 hectare overbelast oppervlak een tijdelijk projectbijdrage plaats van 0,02 mol N/ha/jaar (zie tabel 5.3 passende beoordeling). De KDW van H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos wordt ook op het gehele oppervlak overschreden. In totaal vindt op 4,8 hectare overbelast oppervlak een tijdelijk projectbijdrage plaats van 0,03 mol N/ha/jaar (zie tabel 5.3 passende beoordeling). De KDW van H2180Ao Duinbossen (droog), overig wordt in Solleveld & Kapittelduinen op 98% van het gehele oppervlak overschreden door de ADW (bron: AERIUS-monitor). In totaal vindt op 67,7 hectare overbelast oppervlak een tijdelijk projectbijdrage plaats van 0,04 mol N/ha/jaar (zie tabel 5.3, passende beoordeling).

De kwaliteit van het habitatype is matig tot goed met gebrek aan verjonging en verzuring als knelpunten. Maatregelen zijn gericht op het creëren van open plekken ten behoeve van verjonging. Aanvullend is in Solleveld het verwijderen van verzuivering nodig. Op andere locaties is het verwijderen van gebiedsvreemde soorten een maatregel om de kwaliteit te waarborgen dan wel te verbeteren (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,04 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2180A, Duinbossen (droog), berken-eikenbos en overig.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2180A, Duinbossen (droog), berken-eikenbos en overig zijn uitgesloten.

H2180C, Duinbossen binnenduinrand

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van kwaliteit en behoud van oppervlak. De KDW van dit habitatype wordt op 72% van het totale oppervlak overschreden en de actuele kwaliteit is matig tot goed. Het reguliere beheer bestaat uit het actief bestrijden van gebiedsvreemde soorten. Voor Solleveld wordt bekalking aangegeven als maatregel om verzuring tegen te gaan. Op andere locaties is het creëren van open plekken en verwijderen van gebiedsvreemde soorten een maatregel om de kwaliteit te waarborgen dan wel te verbeteren (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,04 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2180C Duinbossen binnenduinrand.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2180C Duinbossen binnenduinrand zijn uitgesloten.

H2190Aom, Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van kwaliteit en oppervlak. De KDW van dit habitatype wordt nergens overschreden. De kwaliteit van de vegetatie is onbekend, maar naar verwachting matig met een neutrale trend. Mogelijke maatregelen voor dit habitatype betreffen ontgraven, vrijstellen van bomen en het verwijderen van begroeiing. Een tijdelijke projectbijdrage van maximaal 0,01 mol/ha/jaar heeft geen invloed op de huidige condities en doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de tijdelijke projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2190Aom, Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen zijn uitgesloten.

Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen

Van dit leefgebied is uitsluitend de nauwe korfslak aangemerkt als potentieel stikstofgevoelig. De doelstelling voor deze soort is behoud van kwaliteit, omvang van het leefgebied en populatie. De KDW wordt op 4% van het totale oppervlak van het habitatype overschreden en de kwaliteit is voor zover bekend beoordeeld als matig, ook op plaatsen waar de KDW niet wordt overschreden. Door het leefgebied open te houden verbetert de kwaliteit van het leefgebied voor de nauwe korfslak. Voor het openhouden van het gebied zal lokaal struweel moeten worden verwijderd. Een tijdelijke projectbijdrage van 0,01 mol/ha/jaar op een zeer beperkt deel van het totale oppervlak leidt niet tot een meetbaar effect op het leefgebied van nauwe korfslak in Solleveld & Kapittelduinen. Ook heeft deze projectbijdrage geen invloed op de effectiviteit van maatregelen die nodig zijn om het leefgebied in kwaliteit te verbeteren. De tijdelijke projectbijdrage heeft daarmee geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van nauwe korfslak.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen en daarmee de nauwe korfslak zijn uitgesloten.

4. Kennemerland-Zuid

In tabel 5 is de maximale depositie per habitatype voor het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid weergegeven.

Tabel 5. Overbelaste of naderend overbelaste habitatypen in het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Habitatype	Projecteffect realisatiefase (mol/ha/jaar)	Oppervlak waarop de KDW overschreden wordt (in %)
H2130A, Grijze duinen (kalkrijk)	0,01	12
H2130B, Grijze duinen (kalkarm)	0,01	49
H2180A, Duinbossen (droog)	0,01	94
H2180C, Duinbossen (binnenduinrand)	0,01	4

H2130A, Grijze duinen (kalkrijk)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van de kwaliteit en uitbreiding van het oppervlak. De KDW wordt op 12% van het totale oppervlak overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit van het habitatype wordt overwegend als goed beoordeeld. Ondanks de overschrijding van de KDW is het mogelijk om middels optimaal beheer het habitatype in goede kwaliteit te houden. Systeemmaatregelen zijn dynamisering van de zeereep en natuurlijke ontwikkeling. Proces- en patroonmaatregelen zijn onder andere bevorderen van kleinschalige verstuing, verminderen van hoge graasdruk en verwijderen van duindoorn en naaldbos (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van 0,01 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2130A, Grijze duinen (kalkrijk).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2130A, Grijze duinen (kalkrijk) zijn uitgesloten.

H2130B, Grijze duinen (kalkarm)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van de kwaliteit en behoud van oppervlak. De KDW wordt op 49% van het totale oppervlak van het habitatype overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit wordt overwegend als goed beoordeeld. Ondanks de overschrijding van de KDW is het mogelijk om middels optimaal beheer het habitatype in goede kwaliteit te houden. Een systeemmaatregel is natuurlijke ontwikkeling en proces- en patroonmaatregelen zijn onder andere bevorderen van kleinschalige verstuing, het verminderen van hoge graasdruk, en het verwijderen van naaldbos en het plaggen van de vergraste bodem (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van 0,01 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2130B, Grijze duinen (kalkarm).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2130B Grijze duinen (kalkarm) zijn uitgesloten.

H2180A, Duinbossen (droog)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van kwaliteit en oppervlak. De KDW wordt op 94% van het totale oppervlak van het habitatype overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit wordt als matig beoordeeld. Van verzuring of vermesting lijkt geen sprake. Een systeemmaatregel is natuurlijke ontwikkeling en proces- en patroonmaatregelen zijn het verminderen van een hoge graasdruk van damherten, het verwijderen van gebiedsvreemde soorten en het creëren van open plekken en het omvormen van bos (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van 0,01 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2180A, Duinbossen (droog).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2180A, Duinbossen (droog), zijn uitgesloten.

H2180C, Duinbossen (binnenduinrand)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van kwaliteit en oppervlakte. De KDW wordt op 4% van het totale oppervlak van het habitatype overschreden. De huidige kwaliteit van de vegetatie is in zijn algemeenheid goed, maar ter plaatse van overbelaste locaties matig. Dit geldt ook voor verschillende locaties waar geen sprake is van overbelasting. Toegepaste proces- en patroonmaatregelen zijn het verwijderen gebiedsvreemde soorten, naaldbos en het creëren van open plekken en het omvormen van bos (bron: NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van 0,01 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2180C, Duinbossen (binnenduinrand).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2180C, Duinbossen (binnenduinrand) zijn uitgesloten.

5. Coepelduynen

In tabel 6 is de maximale depositie per habitatype voor het Natura 2000-gebied Coepelduynen weergegeven.

Tabel 6. Overbelaste of naderend overbelaste habitatypen in het Natura 2000-gebied Coepelduynen.

Habitatype	Projecteffect realisatiefase (mol/ha/jaar)	Oppervlak waarop de KDW overschreden wordt (in %)
H2130A, Grijze duinen (kalkrijk)	0,01	19

H2130A, Grijze duinen (kalkrijk)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van oppervlakte en kwaliteit. De KDW wordt op 19% van het totale oppervlak van het habitatype overschreden. De kwaliteit van het habitatype is over het algemeen goed, ook plekken met en (naderende) overbelasting. Dit habitatype is gebaat bij overstuiving om de buffercapaciteit van de bodem te waarborgen. Met het beheer wordt oppervlakte duinroos verwijderd om verstuing te stimuleren. Een tijdelijke projectbijdrage van 0,01 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2130A, Grijze duinen (kalkrijk).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2130A, Grijze duinen (kalkrijk) zijn uitgesloten.

6. Voornes Duin

In tabel 7 is de maximale depositie per habitatype voor het Natura 2000-gebied Voornes Duin weergegeven.

Tabel 7. Overbelaste of naderend overbelaste habitatypen in het Natura 2000-gebied Voornes Duin.

Habitatype	Projecteffect realisatiefase (mol/ha/jaar)	Oppervlak waarop de KDW overschreden wordt (in %)
H2130A, Grijze duinen (kalkrijk)	0,01	83
H2180C, Duinbossen (binnenduinrand)	0,01	44

Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,01	11
---	------	----

H2130A, Grijze duinen (kalkrijk)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn verbetering van kwaliteit en uitbreiding van het oppervlak. De KDW wordt op 83% van het totale oppervlak van het habitatype overschreden. De vegetatieve kwaliteit ter plaatse van de projectbijdrage is onbekend. Knelpunten voor dit habitatype houden verband met de noodzaak voor intensieve begrazing, het ontbreken van natuurlijke konijnenbegrazing en het gebruik aan open (stuif)plekken. Het huidige beheer bestaat uit begrazing en het verwijderen van gebiedsvreemde soorten (bron: Beheerplan, NDA). Een tijdelijke projectbijdrage van 0,01 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregelen. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2130A, Grijze duinen (kalkrijk).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2130A, Grijze duinen (kalkrijk) zijn uitgesloten.

H2180C, Duinbossen (binnenduinrand)

De instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype zijn behoud van kwaliteit en oppervlakte. De KDW wordt op 44% van het totale oppervlak van het habitatype overschreden. De vegetatiekundige kwaliteit van het habitatype ter plaatse van de projectbijdrage is onbekend. In andere delen van het gebied is de kwaliteit overwegend goed (bron: NDA). De structuur is overwegend matig door verstruweling en het ontbreken van oude bomen. Andere maatregelen dan het verwijderen van braam zijn niet nodig. De kwaliteit van het bos zal verbeteren door natuurlijke veroudering. Een tijdelijke projectbijdrage van 0,01 mol/ha/jaar doet niets af aan de effectiviteit van de maatregel. Om deze reden is het uitgesloten dat de projectbijdrage negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H2180C, Duinbossen (binnenduinrand).

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de projectbijdrage op habitatype H2180C, Duinbossen (binnenduinrand) zijn uitgesloten.

Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen

Van dit leefgebied is uitsluitend de nauwe korfslak aangemerkt als potentieel stikstofgevoelig. De doelstelling voor deze soort is behoud van kwaliteit, omvang van het leefgebied en populatie. De KDW wordt op 11% van het totale oppervlak van het leefgebied overschreden. Om de effecten van recente ontwikkelingen in het gebied op nauwe korfslak in kaart te brengen is een onderzoeksmaatregel geformuleerd. Andere maatregelen worden niet nodig geacht, daar er geen sprake is van knelpunten. Een projectbijdrage van maximaal 0,01 mol/ha/jaar op het overbelaste leefgebied Lg12 doet geen afbreuk aan de kwaliteit van het leefgebied van de nauwe korfslak. De projectbijdrage heeft daarmee geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van de soort.

Wij onderschrijven de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten als gevolg van de projectbijdrage door stikstofdepositie op habitatype Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen en daarmee de nauwe korfslak zijn uitgesloten.

Cumulatieve effecten

In de passende beoordeling (paragraaf 5.7) is beschreven wat de effecten van cumulatie zijn.

De Wet natuurbescherming schrijft voor dat het effect van een project moet worden beoordeeld in cumulatie met de andere plannen en projecten. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft bepaald dat gecumuleerd moet worden met projecten waarvoor (1) wel een Wnb-vergunning is verleend maar die nog niet of

slechts ten dele zijn uitgevoerd ten tijde van het nemen van het besluit én (2) die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied kunnen hebben (ECLI:NL:RVS:2015:2848). In die uitspraak heeft de Afdeling ook bepaald dat in beginsel niet gecumuleerd wordt met andere projecten waarvoor een vergunning is verleend én die ten tijde van de besluitvorming reeds zijn uitgevoerd en ook niet met bestaande activiteiten waarvoor geen vergunning is benodigd.

In de passende beoordeling (paragraaf 5.7) is geconcludeerd dat de depositie die wordt veroorzaakt tijdens de renovatie van het Binnenhof niet zal leiden tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden waarop die depositie plaatsvindt. Dezelfde conclusie wordt getrokken als niet alleen de depositie van de renovatie van het Binnenhof afzonderlijk, maar in cumulatie met reeds vergunde maar nog niet gerealiseerde projecten wordt beoordeeld. Het grootste (vergunde) project waarmee de renovatie van het Binnenhof tegelijkertijd plaatsvindt is project winning 11. Het cumulatieve effect van de renovatie van Het Binnenhof met winning 11 zal een toename betreffen van maximaal enkele honderdsten mol. Dit leidt niet tot een andere conclusie dan eerder getrokken. Aanvullend op Project winning 11 worden in de komende jaren verschillende projecten uitgevoerd in het kader van de uitbreiding van de drinkwaterwinning in Meijendel & Berkheide en Solleveld & Kapittelduinen. Depositie ten gevolge van deze projecten is vooral lokaal en zal in cumulatie met de renovatie van het Binnenhof leiden tot een toename van hoogstens enkele tientallen mol N/ha. Dat leidt niet tot een verandering van de in de voorgaande paragrafen gegeven conclusies.

Project winning 11 en andere nog niet vergunde projecten in het kader van de waterwinning worden zo veel mogelijk in combinatie met natuurmaatregelen uitgevoerd. Met deze maatregelen wordt een grote hoeveelheid organisch materiaal en daarmee ook stikstof aan het systeem onttrokken op locaties waar de hoogste deposities optreden. Dit bedraagt een veelvoud van de totale depositie als gevolg van de projecten (enkele kmol N/ha).

Conclusie stikstofdepositie

Uit de passende beoordeling en de AERIUS-berekening van 20 november 2023 met kenmerk S6MytgtE45Eg blijkt dat er in de realisatiefase sprake is van een toename van stikstofdepositie van maximaal 0,10 mol/ha/jaar. Gelet op de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het gebied, zijn wij van mening dat in de passende beoordeling op voldoende wijze is aangetoond dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast als gevolg van de berekende stikstofdepositie in de realisatiefase.

Wij stellen vast dat voldoende zekerheid is verkregen dat de stikstofdepositie op alle relevante hexagonen geen significant negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden Meijendel & Berkheide, Westduinpark & Wapendal, Solleveld & Kapittelduinen, Kennemerland-Zuid, Voornes Duin en Coepelduynen.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten (inclusief stikstofdepositie) van de activiteit op Natura 2000-gebieden op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Den Haag bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet aantast als bedoeld in artikel 2.8, derde lid, van de Wnb, zodat een vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb, kan worden verleend.